

6 x landschap

Hoe zien politici de toekomst van ons landschap? Verslaggever René Didde sprak met de landschapsspecialisten van de zes grootste fracties in de Tweede Kamer.

FOTO: HILZ & VERHOEFF/HH

Co Verdaas (PvdA)

“Centrale regie moet terug”

“Drie keer per week moet ik de stad uit”

“Wat wonen, werken en plezier betreft, ben ik een stadsmens. Maar drie keer per week moet ik echt de stad uit, 10 tot 15 kilometer hardlopen langs de IJssel bij mijn woonplaats Zwolle. Al lopend versmelt ik met het landschap. Ik kom jubelend thuis als ik een zeearend heb gezien. Op vijf minuten van het centrum is die vogel het bewijs dat stad en natuur elkaar best verdragen.”

“De PvdA maakt zich zorgen over de verrommeling en versnippering van het landschap. Nederland heeft een eeuwenoude traditie van zorg voor landschap en cultureel erfgoed. Dat wordt nu in hoog tempo verkwanseld door de *laissez-faire* politiek van de kabinetten-Balkenende. Iedere gemeente mag het lekker zelf uitzoeken.”

“De PvdA is niet tegen ingrijpen in het landschap, mits met visie en vanuit de gedachte dat een ingreep vele jaren zijn sporen nalaat. Regio's zoals het Groene Hart en de IJsseldelta moeten hun plannen daarom onderwerpen aan een centrale regie. Het kabinet moet zich achter die plannen opstellen en ze financieel steunen. Het is vervolgens aan de regio om de details verder in te vullen.”

“Een voorbeeld van wat de contouren kunnen zijn van zo'n landschapsvisie is de dubbelstad Amsterdam-Almere. Die heeft goede plannen: bouwen in het Markermeer, de natuurwaarden ervan verbeteren en een brug. Ik wil daar met een open oog naar kijken. Natuur- en milieuorganisaties reageren nog teveel met het sentiment van ‘tegen’.”

FOTO: HILZ & VERHOEFF/HH

Arie Slob (Christen Unie)

“Boer betalen voor beheer”

“De kunst om het mooi te houden”

“Ik woon in Zwolle en ben ook een hardloper. In de uiterwaarden bij Zwolle kan ik echt inspannend ontspannen. Nederland heeft nog prachtige landschappen. De kunst is om het mooi te houden. Dat is in toenemende mate een probleem doordat vele boeren stoppen. Boeren zijn de hoeders en verzorgers van het landschap en als ze wegvallen, dreigt verrommeling.”

“Het tegengaan van deze verrommeling en versnippering van het platteland zie ik dan ook als een grote opgave voor de komende tien jaar. Plattelandsgemeenten moeten daar echt meer dan nu een visie op ontwikkelen. Ik ben niet bevreesd dat lokale bestuurders hun oor alleen laten hangen naar meer wonen en werken. Ik zie ook aandacht voor landschapsbeheer en natuurontwikkeling. Bij het ontwikkelen van zo'n integrale gebiedsgerichte visie zouden bestuurders wel meer steun mogen krijgen van Den Haag.”

“Het kabinet heeft het de afgelopen vier jaar teveel bij mooie woorden gelaten. Nota's als Vitaal Platteland van Veerman of de Nota

Ruimte van Dekker zijn in wezen niet slecht, maar ze helpen bestuurders niet om aan landschapsbeheer en natuurontwikkeling te doen. De regering laat het teveel aan de markt over en houdt zelf de hand op de knip.”

“De Christen Unie wil de boeren meer betalen voor natuurbeheer en landschapsonderhoud. Helaas heeft mijn motie daarvoor geen meerderheid verworven in de Tweede Kamer.”

Krista van Velzen (SP)

“Inpoldering Markerwaard onderzoeken”

“Veenwoude is de plaats waar ik ben opgegroeid, een klein dorp in Noord-Friesland waar je vanuit de bebouwde kom zo het open landschap in liep. 's Nachts zag je er de vuurtorens. Nu woon ik Den Haag, maar als plattelandsmens móet ik naar buiten. Dat doe ik 's avonds, op mijn fiets, hard en lang, kilometers maken door de duinen. Dan is het pikkedonker en rustig en hoor je alleen de kikkers brullen.”

“De kabinetten-Balkenende hebben helemaal niets gepresteerd op het gebied van landschap, natuur en ruimte. Ze hebben alle centrale regie weggehaald en laten het de gemeenten uitzoeken. Dat kunnen die gemeenten helemaal niet, want zij laten zich door directe kortetermijnbelangen leiden. Maar als oppositie hebben we geen deuk in een pakje boter geslagen. VVD en CDA en LPF blokkeerden elk voorstel.”

“Als het aan de SP ligt, draaien we nog in december alle *shit* van de laatste jaren terug: de Nota Ruimte, nieuwe industrieterreinen, de Tweede Maasvlakte. Allemaal nergens voor nodig. In plaats daarvan komen er duidelijke richtlijnen. In kwetsbare gebieden wordt niet gebouwd, elders wordt duidelijk vastgelegd hoe een nieuwbouwproject eruit komt te zien.”

“Ik vind dat er meer toegankelijke natuur moet komen, een keiharde corridor, met duurzame landbouwgebieden eromheen. De boeren moeten worden betaald voor landschapsbeheer. We willen ook de inpoldering van de Markerwaard

onderzoeken. Dat kan een mooi gebied worden met natte en droge natuur, nieuwe dorpen en nieuwe verbindingen tussen Flevoland en de Randstad.”

FOTO: HILZ & VERHOEFF/HH

“Ik zie mezelf
nooit buiten
wonen”

Wijnand Duyvendak (Groen Links)

“Rijk moet visie vormen”

“Ik ben een stadsmens en zie mezelf nooit buiten gaan wonen. Maar ik vind het wel belangrijk dichtbij huis de stad uit te kunnen. Aan de oostzijde van Amsterdam kan dat. In tien minuten ben je in Waterland.”

“Meer gemeenten zouden, net als Amsterdam, groene gebieden net buiten de stad aantrekkelijker moeten maken. Ook boerenland en dijken van waterschappen mogen toegankelijker. Vandaar dat ik een wandeloffensief ben gestart. Er zijn prachtige plekken om overheen te lopen, maar geen mens die het ziet. Boeren en waterschappen moeten daarvoor worden betaald.”

“We hebben de afgelopen jaren weinig bereikt. Sinds de Nota Ruimte van 2003 is er in de Kamer niet meer over landschap gesproken. Den Haag heeft de regie geheel losgelaten en het resultaat is zichtbaar in een verdere verromming. Een gemeente kiest nu eenmaal altijd voor nieuwe bouwgrond. Ze concurreren met elkaar om bewoners en bedrijven. Dus liever een stuk weiland aangesneden en verkocht voor een appel en ei dan bestaande bedrijventerrein hergebruiken.”

“De Nota Ruimte moet worden verscheurd. Het Rijk moet een visie vormen waar verstedelijking plaats mag vinden en waar niet. Milieuorganisaties zouden daarbij kunnen

FOTO: HILZ & VERHOEFF/HH

“Hard en lang
op de fiets”

helpen, al is het moeilijk om lokale kwesties op een nationaal niveau te tillen. Zelfs in mijn eigen partij ligt het lastig, want mijn idee om op oude bollenvelden tussen Haarlem en Leiden een bollenstad te maken voor 150.000 mensen, is geschrapt op ons partijcongres.”

Bas Jan van Bochove (CDA)

“Trots op kabinetsbeleid”

“Ik woon al 32 jaar in Flevoland, waar heel veel ruimte is. Onder meer de Oostvaardersplassen maken het landschap bovendien aantrekkelijk. Ik loop, wandel, fiets en trein. Flevoland kent een zorgvuldige mix van wonen, werken, groen, recreatie en landbouw, waaronder veel biologische landbouw. Lelystad heeft een bosareaal waar menige gemeente jaloers op is.”

“Nee, de balans slaat de laatste jaren niet door naar wonen en werken. De Nota Ruimte spreekt van versteviging van de Nationale Landschappen, waarborgen van het cultuurhistorisch landschap, rust en recreatie. Ik erken dat er een zekere spanning is met wonen en werken. Als de oppositie echter verkondigt dat de Nota Ruimte een laat maar waaien-politiek van lokale overheden voorstaat, dan is dat niet alleen een karikatuur. Het is ook een diskwalificatie van lokale politiek, waarvan velen bestuurders zijn van diezelfde oppositiepartijen. Ik neem het niet voor mijn verantwoordelijkheid deze bestuurders als onnozel te bestempelen.”

“Ik ben trots op het kabinetsbeleid. Niet alleen de Nota Ruimte, maar ook de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de nota Vitaal Platteland. Het zijn betere stukken dan wat er de laatste tien jaar is gepresteerd. Het Rijk kan in duidelijke structuurvisies aangeven waar nog 400.000 woningen mogen gebouwd, waar bedrijventerreinen ontstaan. Hoe deze dan, samen met de opgave van de waterberging op een zorgvuldige manier in het landschap worden ingepast, is een zaak van lokale en regionale overheden.”

FOTO: HILZ & VERHOEFF/HH

Janneke Sniijders (VVD)

“Landschap verrommelt”

“Ik ben geboren en getogen op het Oost-Groningse platteland, op de boerderij. Mijn man en ik hebben daar nog steeds een grote melkveehouderij. Ik houd heel veel van de natuur en van dieren. In de weekenden ben ik terug op ons honk en loop ik veel in het landschap; de weggetjes, de dorpen, de frisse lucht. Het contrast met Den Haag kan niet groter.”

“Ik deel de kritiek dat we de laatste jaren niet zorgvuldig zijn omgegaan met bedrijventerreinen. Dat heeft inderdaad bijgedragen aan de verrommeling van het landschap. Voortaan moeten bedrijfsterreinen grondiger en strakker worden ingepast in het landschap. Regio's moeten dat zorgvuldiger doen.

“Datzelfde geldt voor woningbouw in het landelijk gebied. Het mag van de VVD, mits het verstandig gebeurt. Ik ga er vooralsnog van uit dat de Nota Ruimte daarvoor voldoende aangrijpingspunten biedt. En als uit de evaluatie het tegendeel blijkt, zullen we maatregelen bepleiten.”

“Ik ga ervoor om aandacht te krijgen voor de rol van boeren in het natuur- en cultuurlandschap. De VVD is heus niet alleen een partij voor ondernemers. We moeten ook snel een goede regeling ontwerpen die boeren beloont voor de groene diensten die zij verrichten, ongeacht hun inkomen. Wel moeten boeren die in een moeilijk gebied wonen meer betaald krijgen dan boeren in een regio waar dergelijk landschapsbeheer makkelijker is.”

FOTO: TON POORTVLIET/HH

“Wonen waar veel ruimte is”